

SALTØ HOVEDGÅRD

ETAPE II – 1998

NÆM 1997:103

NÆSTVED MUSEUM 2000

BERETNING FOR UDGRAVNINGEN AF OVERPLØJET GRAVHØJ VED SALTØ HOVEDGÅRD

ETAPE II - 1998

Stednavn: Saltø Hovedgård (Syvhøje)

Jour.nr.: NÆM 1997:103

RAS jour.nr.: P. 3325/97

Sb-nr.: 22

Stednr.: 04.05.09

Sogn: Karrebæk

Herred: Øster Flakkebjerg

Amt: Storstrøms (tidl. Sorø)

4-cm kort: 1412 I SØ

INDHOLD

Undersøgelsens forhistorie	4
Udgravningens forløb	4
Originalmateriale	5
Højkonstruktion	6
Stenramme (A36)	6
Grave	8
Grav A38	9
Grav A37	9
Grav A35	10
Grav A34	11
Grav A32	11
Ardspor (A58)	12
Øvrige anlæg (A10, 11)	12
Genstandsfund	13
Sammenfatning	14
Tegningsliste	15
Lagliste	17
Fundliste	23
Fotoliste	26
<u>Bilag:</u>	
4-cm kort	
Plan over målesystem og fikspunkt	
Oversigtsplan over høj (1997)	
Rentegning af T23-42	
Fotokopi af kontaktark	

Undersøgelsens forhistorie

Undersøgelserne i 1998 af den dyrkningstruede gravhøj ved Saltø, beliggende i umiddelbar nordøstlig forlængelse af højserien "Syvhøje", var en direkte fortsættelse af udgravningen foretaget efteråret 1997. Her havde en gruppe af frivillige tilknyttet Næstved Museum under ledelse af museumsinspektør Anne Bloch Jørgensen afgrænsning og registreret hele højen til niveau umiddelbart under pløjelaget, samt udgravet den sydøstlige kvadrant. For denne del af udgravningen er skrevet separat beretning, ligeledes under jour.nr. NÆM 1997:103.

For alle de mere generelle oplysninger vedrørende beliggenhed, sagens forhistorie, topografi etc. henvises til beretningen for undersøgelserne 1997.

Udgravningen 1998 blev foretaget af Næstved Museum i perioden fra 17. VIII. - 28. IX. under ledelse af cand. mag. Lene Høst Madsen, og i perioden 9. IX. - 21. IX. af cand. phil. Thomas Roland ligesom cand. phil. Birgitta Gärtner fra Næstved Museum deltog et par dage. Som studenter fra Institut for Arkæologi, Københavns Universitet, medvirkede i forskelligt omfang Niels Møller, Josephine Franck og Jonas Christensen. Hertil kom en række personer fra museets stab af frivillige, i særdeleshed Gitte Gerner, Poul Ulrik, Søren Terkelsen og Knud Ambus. Ved optagelsen af tandsættet bevaret i Grav A34, gjordes brug af Karen Urth fra Storstrøms Konserveringscenter. Til maskinkraft benyttedes maskinmester Svend Aage Nielsen (Toksværd). Cand. phil. Kit Fabricius (Institut for Arkæologi & Etnologi, Københavns Universitet) takkes i øvrigt for at have bestemt bronzerne fra Grav A34 og A37.

Udgravningen betales af RAS, men også Næstved Museum stillede mandskabstimer til rådighed for projektet.

Der skal endvidere her rettes en stor tak til Saltø Gods, hvorunder hører marken, hvor undersøgelserne blev foretaget. Saltø Gods var således usædvanlig imødekommende og hjælpsomme i forbindelse med udgravningens gennemførelse, ligesom overfor det efterfølgende rekognosceringsprojekt på de omkringliggende marker, udført af de frivillige ved Næstved Museum (jf. rekognoscerings-projekt NÆM 1997:129).

Udgravningens forløb

I undersøgelsens første etape afgravedes med maskine mulden, der var blevet kastet over højen, for at beskytte denne efter første års udgravningskampagne. Der standsedes ved toppen af et **stenlag**, der var det sidst registrerede niveau ved gravningen i 1997 (jf. T 7-9, 1997). Dette stenlag var delvist uforstyrret, men dog omrodet af ploven, sine steder endog stærkt. Laget kunne derfor ikke betragtes som et egentligt, stratigrafisk sikret lag. Ved gravningen 1997 blev dette stenlag benævnt A2 og opfattet som resterne af 1-2 grave. Udgravningerne 1998 viste dog, at dette stenlag tillige delvist udgjorde del af en central stenhob ("røse" ?), der

synes opbygget ved flere begravelser (se A33).

Den videre afgravning og bortfjernelse af diverse stenlag og -ophobninger foregik herefter med håndkraft. Generelt set blev de underliggende op til 50 cm tykke, bevarede højlag afgravet med skovl, mens i de mere følsomme områder med ske. Således udgravedes i første etape, ledet af Lene Høst Madsen, den nordøstlige kvadrant, mens i anden etape, ledet af Thomas Roland, den nordvestlige og sydvestlige kvadrant.

Ved udgravningen koncentreredes om den centrale del omkring gravene, mens de yderligere områder, der allerede delvist var blevet registreret i 1997, kun undersøgte mere sporadisk.

Da det blev klart, at gravene A35, 37 og 38 lå let forskudt i sydvestlig retning i forhold til højens anslåede midtpunkt, udlagdes i den sydvestlige kvadrant endnu en nord-syd forløbende balk, parallelt til den eksisterende korsbalk. Den nye balks østside blev registreret i ca. X=98,8 (jf. Profil B).

Afslutningsvis væltedes den udlagte korsbalk, hvorved den sidste rest af højen blev bortgravet, og området kunne overgives til fortsat dyrkning.

Dele af registreringen bærer præg af, at udgravningen måtte gennemføres forholdsvis beskedne midler. Det var således f.eks. ikke muligt at optegne alle lag af sten i den centrale del af højen, hvor kun de skønnede, mere betydningsfulde niveauer registreredes i fladen. Lidt mere tid ved optagelsen af skeletdelene ville endvidere have været ønskværdigt, ligesom en smule mere tid til at forsøge at udrede detaljer i højopbygningen og tilhørende begravelsesfaser.

Det skal i øvrigt bemærkes, at den lille, overpløjede høj gennem tiderne åbenbart har været et usædvanligt attraktivt hjem for ræve og andre gang- og hulegravende dyr. I særdeleshed var således den sydlige og vestlige del af højen i meget stor grad gennemgravet af sådanne dyrs gange, ofte i øvrigt opfyldt af småknogler i imponerende antal. Disse dyregange havde flere steder forstyrret det oprindelige anlæg i svær grad, og forvirrede endvidere ofte under udgravningen, når deres karakter af dyregange ikke var entydige.

Originalmateriale

Ved udgravningen i 1998 blev ført gravebog, der endvidere indeholder lagbeskrivelser samt fund- og fotolister. Der blev udført 18 fladetegninger på A3-folie (T23-T40). Alle blev registreret i 1:20, bortset fra T28, der, som detail af Grav A32, tegnedes i 1:10. Endvidere tegnedes to N-S profilsnit i 1:20 (Profil A-B), ligeledes på A3 folioark (T41-42).

Der blev taget fire film i sort/hvid (heraf én i 6x6) og tre i dias (jf. fotoliste)

Da udgravningen udført 1998 benyttede sig af samme målesystem og fikspunkt, anlægsnummer- og fundrække som anvendt i 1997 henvises der for disse punkter til beretningen fra 1997 (det skal dog bemærkes, at daglig aflæsningshøjde i 1998 var 223 (T25 dog 224 !) i forhold til 225 i 1997).

Der blev i 1998 anvendt anlægsnumre fra A31-A58 og fundnumre fra x44-x89.

Højkonstruktion

Gravhøjens konstruktion er fremlagt i beretningen for udgravningen 1997, og skal hér kun kort opsummeres.

Oprindeligt synes højen anlagt på en naturligt, svagt forhøjet sandet top. Under højlagerne kunne i et enkelt sted i den sydlige del registreres et oprindeligt vækstlag (A25, 1997), ligesom der flere steder i undergrunden sås ardspor.

Direkte på denne flade er højen blevet opbygget. Fylden bestod humusholdige sandlag af let varierende karakter (A39, 41?, 45, 46?, 48?, 49?, 51, 52, 53, 57). Lagene var stærkt udvaskede, og der kunne ikke erkendes egentlige strukturer relateret til konstruktionen, faser etc. Ud fra de bevarede randstenskæder kunne det imidlertid konstateres, at højen har haft mindst to opbygningsfaser, idet stenrækkerne A12 og A13 angav højdiametre på 23 hhv. ca. 20 m. Kun disse stenrækker tillod at se sådanne faser, da højfylden, som nævnt, var for nedbrudt til, at der kunne iagttages detaljer. Generelt var højen temmelig nedpløjet, og kun bevaret med op til 0,5 m omkring dens centrale del.

Som et særligt fænomen fremkom under(?) højens sydvestlige del en mindre stenramme (A36), der fremlægges separat nedenfor.

I en radius af ca. 3-4 m omkring højens centrum sås en større ophobning af større og mindre sten, der dels direkte indgik i gravkonstruktionerne, dels syntes at have dannet en slags central kerne i højen (A33, jf. A2 fra 1997, se Udgravningens forløb). Alle de fem grave, der udgravedes i 1998, fremkom inden for denne stenhob, mens Grav A3, der udgravedes 1997, fandtes umiddelbart syd herfor. Stendyngens top og sider var stedvis temmelig udpløjet.

Stenramme (A36)

I sydvest kvadranten fremkom en markant dobbeltrække af sten, der tilsyneladende udgjorde del af en let uregelmæssig stencirkel eller, måske snarere, en firkantet ramme med afrundede

hjørner (A36). Bedst bevaret var den sydvestlige del, mens den blev mere diffus mod nord, hvor blot mere spredte, store sten sandsynligvis angav dens forløb. Til disse sten i sydvest kvadranten synes til forløbet endvidere at kunne tilføjes enkelte andre større sten på feltet. Dette gælder stenen placeret stort set i koordinatpunkt 100/300 (jf. Profil A) samt fem andre sten fremkommet i den nordlige del af sydøst kvadranten i 1997 (jf. T13). Af naturlige årsager blev disse dengang ikke opfattet som samhørende i et forløb, men med resultaterne fra 1998, synes det naturligt at betragte dem som del af et samlet anlæg (jf. bilag med sammentegning af T13(1997), 26 og 33). I sydøst kvadratens syddel kan ikke peges på et tilsvarende forløb af sten, sandsynligvis fordi Grav A3 hér griber forstyrrende ind, netop hvor stenrækken ville kunne forventes. Et tilsvarende forhold gør sig i øvrigt gældende mod nord, hvor stenrammen synes forstyrret af Grav A34 (og 35 ?).

Stenrammens diagonal mål kan anslås til ca. 6 m og fremstod temmelig markant. Den bestod således af sten af barnehovedstørrelse og op til 40-55 cm. Rækken var som nævnt dobbelt, i hvert fald i sydvest, og det generelle indtryk var, at den indre række var sat en smule højere og/eller af en smule større sten end den ydre, hvorved den indre række blev omkring 20 cm højere end den ydre (jf. også Profil B). Visse steder syntes den indre række at være sat delvist ud over den ydre, et træk der dog kan være forårsaget af senere omrodning af stenene.

Anlægsgrøften (A55), i hvilken stenrækken var sat, fremstod ikke overalt entydigt. Hvor den sås, var grøften dog stort set jævnbred med stenrækken, og kunne i Profil B ses nedgravet 20-30 cm i undergrunden.

De stratigrafiske forhold mellem anlægsgrøften A55 og højfyld var vanskelige at afgøre. Da anlægsgrøften var delvist synlig i højlag A55 og 57 og i Profil B syntes nedgravet i disse højlag, kunne det umiddelbart synes, at anlægsgrøften var anlagt i højfylden. Dette er til gengæld vanskeligt at få til at give mening set fra et konstruktionsmæssigt synspunkt, hvor højen logisk set må være opkastet efter stenkredsens anlæggelse.

Da højfylden A53 sandsynligvis har indeholdt elementer af oprindelig overflade (svarende til A25), der blot ikke længere kunne udskilles fra den egentlige højfyld, er det muligt, at det er et sådan gammelt overfladelag grøften var nedgravet i. Endvidere kan det, der synes grænse for en nedgravning muligvis skulle ses omvendt, og tages som udtryk for grænsen, hvor den senere pålagte højopfyld er blevet stoppet på grund af et eksisterende anlæg, nemlig rækken af sten A36.

Den lille stenramme må således sandsynligvis tænkes anlagt forud for den egentlige høj, der senere fuldstændig har dækket den. Hvadrammen skal ses som udtryk for er uvist. Da de grave, der er registreret indenfor dens område (Grav A35, 37 og 38), befinder sig i den nordlige periferi af, og måske endda udenfor dens cirkelslag, men til gengæld stort set i centrum af den egentlige høj, er det mest sandsynligt at gravene tilhører højen og ikke stenrammen. Denne har derfor formentlig ikke være benyttet som gravområde, og må have

haft anden funktion. Da imidlertid ingen anlæg eller fund indenfor dens område kan hjælpe til at afklare stenrammens brug, ligesom der heller ikke i litteraturen umiddelbart er fundet paralleller, må stenkredsens funktion indtil videre stå uafklaret.

Grave

Der fremkom ved gravningen 1998 rester af fem begravelser i højen (Grav A32, 34, 35, 37 og 38 (der svarer til Grav A4, 1997)). Hertil skal føjes graven, der undersøgtes i 1997 (Grav A3), samt sandsynligvis endnu et par højereliggende, helt bortpløjede grave, hvorfra de markfundne bronzefragmenter må stamme.

De to højestliggende af gravene fra 1998 (Grav A34 og 35) samt den enkeltliggende Grav A32, var temmelig nedbrudte, med et kun fragmentarisk bevaret knoglemateriale. Grav A37 og 38 derimod fremstod generelt uforstyrrede med et velbevaret knoglemateriale.

For Grav A34, 35 og delvist også A37 vedkommende var der blot tale om grave, hvis leje var skabt blot af en fordybning i den formodentlig allerede eksisterende ophobning af sten ("røse"). Disse graves præcise afgrænsning var derfor vanskelig at angive. Mere tydeligt fremstod primærgraven (Grav A38), hvor afdøde var gravlagt i en stenkiste. Også Grav A32 kunne afgrænses, da den fremstod med rester af en stenramme.

De fire af gravene kunne stratigrafisk sikres. Ældst var således Grav A38, der formodes at udgøre primær-graven. Umiddelbart derover og evt. i samme stenkiste var A37 med periode II-udstyr anlagt; derpå A35, og øverst A34. Grav A32 derimod var nedgravet umiddelbart nord for det centrale gravområde midt i højen, og kunne derfor ikke indordnes i stratigrafien. Det samme gør sig i øvrigt gældende for Grav A3 (med periode III-udstyr) fremkommet i 1997, der på tilsvarende vis var anlagt syd for højens centrum. Med placeringen af Grav A32 (og A3) udenfor det centrale område, kan det dog formodes, at disse skal regnes som sekundære begravelser, formentlig endda yngre end den yngste centralt anlagte begravelse (Grav A34).

Primærgraven (Grav A38) må således være anlagt i bronzealderens per. II (eller tidligere), da den er stratigrafisk ældre end den oldsagsdaterede Grav A37. De øvrige grave undersøgt i 1998 er vanskeligere at datere, da de højest indeholdt fladehuggede flintredskaber, der ikke kan dateres nærmere inden for ældre bronzealder (Grav A32 og 34). Grav A3 fra 1997 derimod indeholdt bronzer tilhørende per. III (x13(?), 28, 32, 38(?)), ligesom det løsfundne grebtungesværd fra pløjelaget, fremkommet i 1984, stammer fra denne periode (NÆM 1984:096; NM B 17424). Der blev hverken i 1997 eller 1998 konstateret rester af senere begravelser i højen i form af urnehensættelser eller lignende.

Skeletmaterialet fra de fire grave indeholdende bevarede knogler (A34-35 og 37-38), er endnu

ikke analyseret.

Gravene fremlægges i det følgende i kronologisk orden.

Grav A38 (primær-grav)

Grav A38 var beliggende umiddelbart sydvest fra højens anslåede, oprindelige centrum. Den var anlagt som en fladbundet nedgravning i undergrunden (jf. Profil B), og orienteret stort set nøjagtig øst-vest. Da der var tale om den dybest nedgravede af de fremkomne grave, er det, sammenholdt med dens centrale placering, sandsynligt, at der er tale om højens primære begravelse.

Som det kunne konstateres, var graven nedgravet ca. 30 cm i den sandede undergrund. Da der imidlertid omkring graven ikke kunne konstateres oprindelig overflade tilsvarende A25 (1997) omkring graven, kunne nedgravningens oprindelige omfang dog ikke fastslås.

I kanten af den ca. 2,4 x 0,6-1 m store nedgravning, bredest mod toppen, var spredt sat større marksten på 25-40 cm i vestdelen og på op til 60 cm ved fødderne i øst (jf. T37 og 40). Om endvidere de lidt højereliggende, store sten (40-55 cm) som ses på T36 i vestenden, hører til Grav A38, eller er nedsat i forbindelse med anlæggelse af Grav A37 umiddelbart over, lod sig ikke afgøre. Under alle omstændigheder var der dog tale om en "stenkisten" bygget af en brudt række af sten og ikke en sammenhængende konstruktion. Der kunne ikke konstateres rester af indre trækiste eller lignende i fylden indenfor stenkistens rammer. Da imidlertid alle lag i højen var stærkt nedbrudte, betyder dette ikke nødvendigvis, at en sådan indre kiste ikke oprindeligt har været tilstede.

Afdøde har været lagt i udstrakt rygleje med hovedet i vest (jf. T 40). Ved udgravningen målte det velbevarede skelet knap 170 cm fra isse til fod (x87), og kraniet sås at være faldet let forover med ansigtet vendt mod NØ. Dette er dog sandsynligvis forårsaget af dyreaktiviteter, da der fandtes en dyregang netop i denne del af graven. Skelettets armknogler lå ned langs siden, og de nu manglende hænder må oprindeligt have hvilet på hoften.

Der fremkom intet gravgods i primær-graven, ud over muligvis resterne af et kødstykke. Der fandtes således i gravens østende, ind under de venstre underbensknogler, en større knogle (x88), der tilsyneladende ikke tilhørte skelettet. Knoglen er ikke bestemt, men kan tænkes at være rester af et medgivet madoffer eller lignende.

Grav A37

Grav A37 var, som nævnt, anlagt umiddelbart oven i Grav A38. Begravelsen havde dermed

samme orientering, stort set nøjagtig øst-vest, men dog lidt større dimensioner (ca. 1 x 3 m). Den større længde skyldes, at de større sten i vestdelen, diskuteret ovenfor, i hvert fald skal medregnes til A37. Om man dog kan tale om en egentlig, ny stenkiste er dog tvivlsomt. Mere sandsynligt er det at betragte det som een oprindelig, let uregelmæssig kistekonstruktion, der er benyttet til også at gravlægge afdøde tilhørende Grav A37.

Som det tog sig ud ved udgravningen, er Grav A37 blevet anlagt direkte ovenpå afdøde i Grav A38. Om der direkte er blevet gravet ned til denne eller om de faldende lag i bunden af A37, der kunne ses i Profil B, blot skyldes sammensynkning, kunne ikke afgøres. Imellem skeletterne i de to grave fremkom et uregelmæssigt stenlag af godt håndstore sten. Dette tjente delvist som leje for afdøde i Grav A37, men om det oprindelig har udgjort dække af Grav A38 eller bund i Grav A37 var ikke muligt at konstatere. Gravens skelet var ved udgravningen dækket af et tilsvarende stenlag, der oprindeligt må have være pålagt for at tildække graven.

Selv om skelettet i Grav A37 (x84) var mindre velbevaret end i A38, kunne dets tilsvarende stilling i øst-vest vendt, udstrakt rygleje med armene langs siden dog konstateres (jf. sammentegning af T 36-38). Hovedstillingen var hér vendt med ansigtet direkte mod nord, hvilket sandsynligt udgjorde det oprindelige leje. Fra isse til fod målte skelettet ved udgravningen ca. 170 cm.

På kravebenet lå en forholdsvis velbevaret, ornamenteret bronzetutulus tilhørende per. II (x86) og spredt i fylden fremkom stærkt fragmenterede bronzestumper, der ikke kunne bestemmes nærmere (x85).

Grav A35

Lidt nord for Grav A37, men stratigrafisk overlejrende denne, fremkom Grav A35. Graven, der således lå nærmere den anslåede højmidte, var ligeledes orienteret stort set stik øst-vest. Selve graven udgjordes blot af en fordybning i den omgivne stenhob, hvilket vanskeliggjorde en eksakt afgrænsning af anlægget. Denne kan således kun således kun anslås til ca. 2 x 0,7 m. Der kunne ikke konstateres spor efter hverken sten- eller trækiste, men gravens hule leje gengiver sandsynligvis aftrykket af en sådan. Gravens skelet var ved udgravningen dækket af et lag sten (15-20 cm; A33/del af A2 (1997)), der oprindeligt må have være pålagt for at tildække graven.

Der fremkom en del skeletdele i Grav A35 (x81, 82), men desværre var de stærkt forstyrret af dyreaktivitet, idet en stor rævegrav gik diagonalt gennem anlægget. Afdødes hoved havde dog tydeligvis ligget i vest, og sandsynligvis har der været tale om udstrakt rygleje, som i Grav A37 og A38. Den stærkt forstyrrede tilstand tillod ikke at opmåle skelettets længde.

Der kunne ikke konstateres gravgods i Grav A35.

Grav A34

Yderligere forskudt en smule mod nord, og dermed i, hvad der må opfattes som højens centrum, fremkom Grav A34. Stratigrafien mellem Grav A35 og A34 var ikke entydig, bl.a. fordi begge var vanskelige nøjagtigt at afgrænse. Mest taler dog for, at Grav A34 var den yngste, ikke mindst fordi denne var den højestliggende af de to.

Grav A43 udgjordes, ligesom Grav A35, blot af en svag fordybning i den underliggende stenhob. Gravens præcise afgrænsning kunne derfor ikke bestemmes, men må have udgjort en elipse på ca. 2 x 1-1,2 m (jf. T28 og 33). Grav A34 var dækket af det tidligere omtalte øvre stenlag (jf. Udgravningens forløb), der altså for denne dels vedkommende syntes lagt for at tildække graven. Der kunne ikke konstateres spor efter hverken stensat kiste eller trækiste, men som ved A35, må den svage fordybningen i stenhoben ses som udtryk for, at en sådan oprindeligt har eksisteret. Da graven temmelig højt, og muldlaget på dette sted var temmelig tyndt, havde graven delvist været udsat for ploven.

Størstedelen af skelettet fra Grav A34 kunne registreres ved udgravningen. Skelettet var dog i så opløst tilstand, at det kun var muligt at bevare kæben med tænderne. Denne blev optaget i præparat af Storstrøms Konserveringscenter (x64). Afdøde syntes lagt i udstrakt rygleje (og ikke som først antaget svag, nordvendt hocker), med hovedet i vest. Skelettets orientering antydede dog, at graven, til forskel fra de øvrige, ikke havde været præcis øst-vest vendt, men havde haft en drejning i nordvest-sydøstlig retning. De bevarede rester tillod ikke en opmåling af skelettets oprindelige længde.

I den omkringliggende gravfyld fremkom ca. 20 cm syd for, hvor hovedet oprindeligt må have ligget, en lille, stærkt korroderet, og derfor ikke sikkert bestemmelig, dobbeltknap af bronze tilhørende per. III (x77), ligesom der fandtes håndtaget til en flintdolk, formentlig af Type VI (x48). Det skal endvidere nævnes, at den tidligere løsfundne spids af et bronzesværd (x7, 1997) fremkom nederst i pløjelaget umiddelbart over Grav A34, og dermed muligvis oprindeligt hidrører fra denne (eller, naturligvis, en helt bortpløjet, højereliggende grav).

Grav A32

Den femte grav fremkommet i 1998 (Grav A32) var beliggende let forskudt mod nordøst i forhold til den øvrige gruppe af grave omkring højens midte. Da nedgravningen til graven således kun forholdt sig stratigrafisk til den omkringliggende højfyld (A39 og 45, jf. Profil A-B), kunne den ikke kronologisk indordnes i den øvrige sekvens.

Ligesom Grav A38 var Grav A32 anlagt i en fladbundet grube, nedgravet gennem højfylden

og knap 20 cm ned i den sandede undergrund. Ved bunden var nedgravningen 0,9 m bred, men bredte sig med skrå sider opefter. Nedgravningens længde udgjorde ca. 3,2 m. Langs den indre kant var lagt en bræmme af mindre sten (7-20 cm), der således afgrænsede et mindre rum på ca. 2,6 x 0,6 m og kunne følges i et par skifters højde (jf. T29, 31 og 34 samt Profil A-B). Dette frirum angiver formentlig omfanget af den oprindelige trækiste. Ligesom det var gældende for Grav A34, var også Grav A32 orienteret stort set nordvest-sydøst, hvilket evt. kan være med til at binde de to begravelser sammen i tid, og dermed sætte grav A32 forholdsvis sent i anlæggessekvensen.

Skelettet i Grav A32 var stærkt nedbrudt og forefandtes kun som spredte stumper, hvoraf hovedparten ikke fremkom in situ (x71, x74, x80). Ligeledes fandtes ved afgravningen af de øvre dele af graven en række knoglestumper, der muligvis tilhørte denne (x55-59). Skelettets oprindelige leje lod sig således ikke bestemme ud over, at hovedet tydeligvis havde ligget mod vest, hvor der fremkom enkelte kraniefragmenter.

I den østligste ende af graven, formentlig neden for fødderne, fremkom ved nedgravningens bund et helt og et knækket fladehugget flintsegl af almindelig type (x70 og 75). Typen tillader ikke en nærmere datering indenfor ældre bronzealder (og senneolitikum).

Ardspor

Ligesom det var tilfældet ved undersøgelsen i 1997, sås også i 1998 ardspor i undergrunden (A58). Disse fremkom i et område nord for højens centrum omkring, og delvist ind under, Grav A32. Sporene aftegnede sig som 4-10 cm brede striber forløbende parallelt med en indbyrdes afstand på mellem kun få cm og op til 10-15 cm eller mere (jf. T 27 og 29). Generelt var ardsporene orienteret i nordvest-sydøstlig retning, men i den vestlige del af deres udbredelse (i nordvest-kvadranten) sås enkelte, fragmentariske forløb vinkelret herpå. Disses orientering svarede dermed mere til de i 1997 fremkomne ardspor i sydøst kvadranten (A15, T15, 1997).

Øvrige anlæg (A10, A11)

Anlæggene A10 og A11 i sydvest kvadranten var begge blevet afdækket i fladen ved undersøgelsen 1997. Anlæggene, hvoraf A10 nok oprindeligt har været dækket af højen og A11 har ligget umiddelbart udenfor, viste sig ved snitning begge som ukarakteristiske flade nedgravninger med kun få spredte fund af knogler og keramik (A10: x52, 66, 67 og A11: 53, 54). Det bør dog nævnes, at der i toppen af anlæg A10 sås et op til 10 cm tykt lag med en del trækul og aske (x68). Nogen funktion af denne grube eller A11 var dog ikke mulig at angive.

Genstandsfund

Genstandsmæssigt var udgravningen i 1998 temmelig fattig. I højfylden fremkom således kun enkelte spredte fund af skår fra ukarakteristisk, grov oldtidskeramik samt ligeledes grove flintafslag (x44, 79). Dertil kommer to neolitiske, fladehuggede økser fra højfylden (x47, 51). Flintafslagene fandtes i forholdsvis stort antal, og kun et udvalg blev hjemtaget. Af flint fremkom endvidere i Grav A34 håndtaget af en fladehugget dolk, formentlig af Type VI (x48) samt i Grav A32 et helt og et knækket flintsegl af almindelig type, der ikke lader sig nærmere datere (x70 og 75). Bronzegenstandene var ligeledes få, og begrænsede sig til en ornamenteret tutulus (per. II) fra Grav A37 (x86) samt en stærkt korroderet dobbeltknap i Grav A34 fra per. III (x77).

Sammenfatning

I 1998 fortsattes udgravningen af den dyrkningstruede gravhøj, der var påbegyndt i 1997. I den flerfasede høj, med to randstenskæder på hhv. ca. 20 og ca. 23 m, blotlages fem grave. Til disse skal lægges graven i højens syddel (Grav A3, per. III), udgravet i 1997, samt formentlig et antal bortpløjede grave øverst i højens centrale stenhob.

Blandt gravene fra 1998 tæller bl.a. den formodede primærgrav, hvor den afdøde, hvis skelet var velbevaret, var lagt i en stenkiste uden oldsager (Grav A38). Primærgraven var forskudt let mod sydvest i forhold til gravhøjens formodede centrum. Umiddelbart over Grav A38, og formentlig benyttende samme stenkiste, fremkom Grav A37, ligeledes med bevaret skelet samt, ved kravebenet, en bronze-tutulus (per. II). Stratigrafisk herover lå den temmelig omrodede Grav A35, med kun delvist bevaret skelet og uden oldsager. Sandsynligvis over denne lå Grav A34, der var mærket af ploven, og hvis skelet var stort set helt opløst. Afdøde var hér medgivet en nu stærkt nedbrudt dobbeltknap af bronze (per. III) samt håndtaget til en fladehugget flintdolk (type 6 ?). Umiddelbart nord for disse fire centralt placerede grave, og uden kontakt med disse, fremkom Grav A32, med spor efter trækiste. Knoglerne var stort set ikke bevaret men ved fødderne lå et helt og et brudt flintsegl.

Da Grav A37, umiddelbart over centralgraven, kan dateres til per. II, må højens konstruktion ligeledes tilhøre denne periode (eller evt. den forudgående per. I ?). I per. III har højen stadig været benyttet til begravelser, idet både udstyret i Grav A3 og Grav A34 samt løsfundne bronzefragmenter kan dateres til denne periode. Der kunne ikke konstateres genbegravelser fra yngre bronzealder, hvilket dog kan skyldes højens meget nedpløjede tilstand.

I højens sydvestlige del afdækkedes rester af en ca. 6 m stor stenkreds, sat af en dobbelt række af forholdsvis store sten. Der kan ikke gives en forklaring på den lille stenkreds, der synes anlagt forud for højbyggeriet.

TEGNINGSLISTE

(Nummereringen fortsat fra udgravningen 1997)

NB: Niveau-betegnelsen gælder kun inden for den enkelte kvadrant og kan ikke nødvendigvis umiddelbart jævnføres med de tilstødende kvadranter.

T 23

NV-kvadrant (undergrunds-niveau, syd-del); 1:20; Fix 223

T 24

NV-kvadrant (undergrunds-niveau, nord-del); 1:20; Fix 223

T 25

SV-kvadrant (undergrunds-niveau, syd-del, A10-11) 1:20; Fix 224

T 26

NV-kvadrant (niveau I, øst-del); 1:20; Fix 223

T 27

NV-kvadrant (niveau II, uden centrum); 1:20; Fix 223

T 28

NV-kvadrant (A34); 1:10; Fix 223

T 29

NØ-kvadrant (A32, niveau III)); 1:20; Fix 223

T 30

NØ-kvadrant (A32, detail af flintsegl i top af niveau III)); 1:20; Fix 223

T 31

NØ-kvadrant (A32, niveau I); 1:20; Fix 223

T 32

NØ-kvadrant (A32, niveau II); 1:20; Fix 223

T 33

SV-kvadrant (niveau I, incl. A34-36); 1:20; Fix 223

T 34

NV-kvadrant (niveau II, incl. A32); 1:20; Fix 223

T 35

SV-kvadrant (niveau II, incl. A35, 37); 1:20; Fix 223

T 36

SV-kvadrant (niveau III, incl. A37); 1:20; Fix 223

T 37

SV-kvadrant (niveau III, incl. A37); 1:20; Fix 223

T 38

SV-kvadrant (niveau III, incl. A37) [supplerer T36-37]; 1:20; Fix 223

T 39

SV-kvadrant (niveau IV, incl. A38); 1:20; Fix 223

T 40

SV-kvadrant (niveau IV, incl. A38); 1:20; Fix 223

T 41 (profilplan)

Profil A (N-S profil, set mod Ø); Fix 223.

T 42 (profilplan)

Profil B (N-S profil, set mod V); Fix 223.

LAGLISTE 1998

(A10 samt A31-A57, Nummereringen fortsat fra udgravningen 1997)

A10 Grube
SV-kvadrant, T25

Beskrivelse:

- 1: Diffust lag af meget trækulsholdigt aske/muld med store partier af gråbrunt leret sand. Laget er tydeligvist forstyrret af dyreaktivitet.
- 2: Gråbrunt leret sand med enkelte partier af trækul.

A31 Nedgravning/dyregang
NV-kvadrant, T27

Beskrivelse: Fylden bestod primært af gråbrunt, let leret, humøst sand med en del trækul. Nedgravningen(?) meget forstyrret af dyreaktivitet. Der er muligvis tale om en del af en rævegrav eller lign. Ikke snittegnet, dybden ujævn 20 - 35 cm.

A32 Grav
NV/NØ-kvadrant, T34, T41

Trugformet nedgravning. Langs nedgravningens bund og sider et lag af 7-15 cm store uforarbejdede sten. Fylden mellem stenene kan ikke adskilles fra gravfylden.

Beskrivelse: brungråt let leret sandet muld med enkelte nister af trækul og gult undergrundsler. Lige over og mellem stenene fremkom enkelte stærkt nedbrudte knoglerester (X80) (markeret ved stipling på tegning T34).

Lag I: Gråbrunt, homogent, let humøst ler, indeholder muligt kraniefragment (indtegnet på T41).Gravfyld.

Lag II: Lidt lysere, gråbrunt, sandblandet ler, svagt spættet. Formentlig opfyldt i graven og ikke rester af kiste.

A33 Stenlægning
SV-kvadrant, T33.

Stenlægning beliggende umiddelbart under anlæg A2 (1997). Vanskeligt at adskille de to anlæg. Der kunne ikke iagttages nogen forskel i den mellemliggende fyld og de to anlæg kan i princippet udgøre to lag af samme stenlægning. Dog synes A33 at have en mere begrænset udbredelse i den SV-del af højens centrum.

A34 Grav
NV/SV-kvadrant, T28

Lige under det øverste lag sten i A2 kunne graven erkendes. Graven var øst-vest orienteret og den hovedet mod vest. Ansigt har tilsyneladende vendt mod nord. Knoglerne var i så dårlig stand, at kun underkæben blev stabiliseret og hjemtaget (X64). Under skelettet kun få spredte sten og ellers højfyld.

A35 Grav
SV-kvadrant, T35

Knoglerester (X81, X82) fremkom mellem og under stenlægningen A33. Nogen entydig grav kunne ikke registreres. Rester af kranium, overarm og ribben fandtes mod vest, dog meget forstyrret, således fremkom del af kæbe blandt ribben.

Beskrivelse: Mørkt gråbrunt, let leret, humøst sand. Der kunne ikke registreres kiste eller skeletspor. Området virker meget omrodet.

A36 Stenramme
SV-kvadrant, T13 (1997), 26, 33

Stenrække, som må være del af oprindelig stenkreds eller –ramme (randsten??). Stenene var omgivet af nedskredet højfyld og let nedgravede i gulbrunt sandet/gruset undergrund. Det kunne ikke fastlægges fra hvilket niveau stenlægningen var anlagt (om den var anlagt forud for højfyldens opkastning eller nedgravet i denne). [Tilføjelse per 11.IX.98: A36 synes dækket af højfyld, idet der kunne iagttages en forskel i fylden omkring stenene. Således var stenenes øvre del dækket af brunligt let sandet muld = højfyld mens der omkring de nedre dele sås en lidt mørkere og mere grålig fyld (muligvis opfyld i anlægsgrøft til stenrække?)].

A37 Grav (i stenkiste)
SV/SØ-kvadrant (=A4), T36, T37, T38.

Øst-vest orienteret grav. Den døde lå muligvis i hocker med hovedet i vestenden og ansigtet

mod nord. Keramik og flere skeletdele bevaret. Ved højre skulder ornamenteret bronzetutulus (X86).

Beskrivelse: Gråbrunt, kompakt, let humøst sand, med enkelte nister af kalk og trækul. Overgang til A35 ikke entydig.

A38 Primærgrav (i stenkiste)
SV-kvadrant, T40,T41

Øst-vest orienteret skeletgrav. Den døde lå i udstrakt rygleje med hovedet i vestenden (hovedet er faldet let forover og mod venstre, således at kraniet ved udgravningen lå på venstre side med front mod NØ).

Beskrivelse:

Lag I: Gråbrunt let muldet let gruset sand (mere gruset end undergrunden)

Lag II: Gråbrunt let muldet let gruset sand opblandet med gulorange grus indeholdende en del kalknister.

Lag III: Stribe af gulorange grus.

Lag IV: Uregelmæssige striber af trækul, der synes ikke at være tale om kistespor.

A39 Lag i profil, sandsynligvis højfyld
NV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Gråbrunt, svagt spættet, kompakt, humøst ler med spredte trækulsnister.

A40 Lag i profil, undergrund
NV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Lyst gulbrunt undergrundsler.

A41 Lag i profil, muligvis højfyld
NV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Stribe af gulbrunt, groft, Gruset sand med småsten.

A42 Lag i profil
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Gulbrunt, sandet, let gruset, undergrundsler.

A43 Lag i profil
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Stribe af mørkt, humøst, let fedtet, let sandet ler.

A44 Lag i profil
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Gråbrunt, let humøst, sandet ler.

A45 Lag i profil, højfyld
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Lyst gråbrunt, spættet, let sandet ler med trækulsnister.

A46 Lag i profil, muligvis højfyld
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Stribe af lyst, gult, undergrundsler.

A47 Lag i profil
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Lille plet af brungult spættet ler.

A48 Lag i profil, nedgravning el. højfyld ?
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Gråbrunt meget sandet ler.

A49 Lag i profil, muligvis højfyld
NV-kvadrant, T42

Beskrivelse: Minder om A45 men lysere gråbrunt. Bortset fra enkelte dyregange meget homogent. Udpløjet højfyld ?

A50 Højfyld/fyld i Grav A35?
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Gråbrunt let humøst sandet muld.

A51 Højfyld
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Som A17 og sandsynligvis samme lag som dette, tolkes her som højfyld.

A52 Højfyld
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Gråbrunt, kompakt, let leret, let humøst sand, iblandet en del gullighvidt og orangegult undergrundssand og grus, delvist i linser.

A53 Højfyld
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Mørk gråbrunt, let leret, humøst, sandet muld, enkelte steder iblandet orangegult undergrundsgrus.

A54 Fyld omkring sten A36
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Brungråt (næsten sort) let leret, sandet muld (virker næsten plastisk)

A55 Fyld omkring sten A36
SV-kvadrant, T41.

Beskrivelse: Mørkt gråbrunt, ganske let leret, groft sandet muld, med vandrette striber af lysere sand/grus (kan virke vandaflejret, men er det muligt ?, kun hvis der er tale om aflejret

fyld i grøft til stenrækken A36)

A56 Stenspor/dyregang?
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Mørkt gråbrunt, ganske let leret, groft sandet muld let opblandet med orangegult undergrundssand, særligt midt i laget.

A57 Højfyld
SV-kvadrant, T41

Beskrivelse: Gråbrunt, let leret, let (groft) sandet muld. Laget virker temmelig heterogent hvad angår farve, hertil kommer jernudskillelser og let opblanding med undergrundssand etc.

A58 Ardspor
NV- og NØ-kvadrant, T27, 29

Beskrivelse: Ardsporene tegnede sig som smalle gulbrune, let muldede, sandede stibede i undergrunden, fra 2-5 cm dybe.

FUNDLISTE

X-nr.	Kvadrant	Beskrivelse
x43		Ej benyttet
x44	-	Flint fra muldafrømning.
x45	NV	A29. Flint fra afrensning.
x46	NV	A30. Flint fra afrensning.
x47	NV	Løsfund fra afgravning. Fladehugget økse, neolitisk [bortkommet ?]
x48	SV	Grav A34. Skaft af flintdolk, formentlig Type VI. Koordinat 98,48/299,30.
x49	SV	Knogler fra overflade (afrensning).
x50	SV	Flintfossil. Koordinat 99,5/297,9, niv. 0,66 (fix 2,24) [ej hjemtaget]
x51	NØ	Løsfund fra muldafrømning. Lille fladehugget kernøkse, neolitisk.
x52	SV	A10. Dyretand. Indtegnet på T25.
x53	SV	A11. Dyretand. Indtegnet på T25.
x54	SV	A11. Flint.
x55	NV stenpakning.	Grav A32(?). Kæbe med en tand. Fundet ved afrensning af Koordinat 98,13/301,36.
x56	NV	Grav A32(?). Knogle. Fundet ved afrensning af stenpakning.
x57	NV	Grav A32(?). Ribben. Fundet ved afrensning af stenpakning.
x58	NV	Grav A32(?). Fingerknogler ?. Fundet ved afrensning af stenpakning.
x59	NV	Grav A32(?). Fingerknogler ?. Fundet ved afrensning af stenpakning.

x60	SV	Højfyld(?). Fod-/fingerknogle. Koordinat 98,65/298,23, niv 0,74 (fix 2,24).
x61	SV	Højfyld(?). Knogler. Koordinat 98,66/298,95, niv. 0,74 (fix 2,24).
x62	SV	Højfyld(?). Nedbrudt knogle. Koordinat 98,45/299,45 [ej hjemtaget].
x63	SV	Grav ?? Tand. koordinat 176/38 [??], indtegnet på T?.
x64	SV	Grav A34. Tandrække/undermund. Optaget i præparat. Indtegnet på T28
x65	NØ	Lerplade? Optaget i præparat. Koordinat 102,3/300,7, niv 0,93 (fix 2,23) (jf. T29).
x66	SV	A10. Knogler
x67	SV	A10. Keramik, 24 grove, beklaskede sideskår.
x68	SV	A10. Trækul
x69	NV	Grav A32.Trækul fra afrensning
x70	NØ	Grav A32. Flintsegl (jf. T30)
x71	SV	Grav A32. Knoglestumper fra afrensning af stenlægning
x72	SV	Grav A32. Flintafslag fra afrensning af stenlægning
x73	NØ	Grav A32. Trækul fra afrensning.
x74	SV	Grav A32. Knæskal?
x75	NØ	Grav A32. Flintsegl (jf. T30).
x76	Vestbalk	Knoglestumper fra vestlige balk
x77	SV	Grav A34. Dobbeltknap af bronze (stærkt korroderet) (antagelig Kersten 1936, særform 2 eller type 6/6a, per. III). Niv. 0,67 (fix 2.23).

- x78 NV A31. Knoglefragmenter og flintafslag (jf. T27).
- x79 SV Højfyld. Keramik, 1 lille skår (rand?). Ca. koordinat 97,2/296,30
- x80 NV Grav A32. Knogler
- x81 SV Grav A35(østdel). Knogler fra skelet. Niv. 0,80-0,95 (fix 2,23).
- x82 SV Grav A35(vestdel). Knogler fra skelet. Niv. 0,88 (fix 2,23) (jf. dog også T35).
- x83 SV Højfyld. Knogler (dyr?). Fremkommet under stor sten ca. koordinat 98,10/298,20, T35.
- x84 SV Grav A37. Knogler fra skelet.
- x85 SV Grav A37. Bronzestumper fra fyld i og omkring graven.
- x86 SV Grav A37. Kegletutulus (Kersten 1936, type B1, per. II), lå på højre skulderknogle. Topniv. 111.
- x87 SV Grav A38. Knogler fra skelet samt to flintafslag fra gravfyld.
- x88 SV Grav A38. Knoglestump (dyr?) under skelettets venstre underben.
- x89 Detektorfund ca. 100 m NØ for højen. Bronzestykke med hul. Fundet af Søren Terkelsen efter tildækning.

FOTOLISTE

S/H 1

- Nr. 35 Anlæg A29 og A30 set fra vest
Nr. 36 Anlæg A29 og A30 set fra nord-nordøst

S/H Film 98:08:09 (6x6)

- Nr. 4/5-6 Grav A34, kæbe in situ
Nr. 7/8-9 Grav A34, set fra NV
Nr. 10-18 Arbejdsbilleder, optagelse af præparat (A34) etc.

S/H Film 98:09:09

- Nr. 2 Anlæg A10 set fra vest
Nr. 3 Anlæg A10 set fra vest
Nr. 4 Anlæg A10 set fra vest
Nr. 5 Anlæg A10 set fra Øst
Nr. 6 Anlæg A11 set fra Sydøst
Nr. 7 Anlæg A11 set fra Sydøst
Nr. 8 Anlæg A11 set fra Sydøst
Nr. 9 Stenpakning i SV-kvadrant set fra Vest
Nr.10 Stenpakning i SV-kvadrant set fra Vest
Nr.11 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst
Nr.12 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst
Nr.13 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst
Nr. 14 NV-kvadrant formodet ardspe set fra vest
Nr. 15 NV-kvadrant formodet ardspe set fra syd
Nr. 16 NV-kvadrant formodet ardspe set fra øst
Nr. 17 NØ-kvadrant formodet ardspe set fra vest
Nr. 18 NØ-kvadrant flintsegl set fra øst
Nr. 19 NØ-kvadrant flintsegl set fra nord
Nr. 20 NØ-kvadrant flintsegl set fra vest
Nr. 21 NØ-kvadrant flintsegl set fra vest
Nr. 22 Anlæg A36 set fra øst
Nr. 23 Anlæg A36 set fra øst
Nr. 24 Anlæg A36 set fra syd
Nr. 25 Anlæg A36 set fra syd

- Nr. 26 Anlæg A36 set fra vest
- Nr. 27 Anlæg A36 set fra vest
- Nr. 28 Anlæg A36 set fra vest
- Nr. 29 Anlæg A36 set fra vest
- Nr. 30 Arbejdsbillede 10.IX.98
- Nr. 31 Anlæg A37 SV-kvadrant set fra øst
- Nr. 32 Anlæg A37 SV-kvadrant set fra øst
- Nr. 33 Anlæg A37 SV-kvadrant set fra syd
- Nr. 34 Anlæg A37 SV-kvadrant set fra syd
- Nr. 35 Anlæg A37 SV-kvadrant med fremdraget bronze *in situ*.
- Nr. 36 Anlæg A37 SV-kvadrant med fremdraget bronze *in situ*.

S/H Film 98:09:11

- Nr. 1 Anlæg A37 SV-kvadrant med fremdraget bronze *in situ*.
- Nr. 2 Anlæg A37 SV-kvadrant med fremdraget bronze *in situ*.
- Nr. 3 Anlæg A38 Vestdel/kranium set fra vest
- Nr. 4 Anlæg A38 Vestdel/kranium set fra vest
- Nr. 5 Anlæg A38 Vestdel/kranium set fra vest
- Nr. 6 Anlæg A38 Vestdel/kranium set fra vest

Dias 1

- Nr. 31 Anlæg A29 og A30 set fra vest
- Nr. 32 Anlæg A29 set fra sydøst
- Nr. 33 Anlæg A29 og A30 set fra nord nordøst
- Nr. 34 Profil af A29 set fra vest
- Nr. 35 Anlæg A10 set fra vest
- Nr. 36 Anlæg A10 set fra vest

Dias 2

- Nr. 1 Anlæg A11 set fra sydøst
- Nr. 2 Anlæg A11 set fra sydøst
- Nr. 3 Stenpakning i SV-kvadrant set fra sydøst
- Nr. 4 Stenpakning i SV-kvadrant set fra sydøst
- Nr. 5 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst
- Nr. 6 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst
- Nr. 7 NØ-kvadrant formodet grav set fra øst

Nr. 8	X65 lerplade set fra nord
Nr. 9	X65 lerplade set fra nord
Nr. 10	NV-kvadrant ardsplor set fra vest
Nr. 11	NV-kvadrant ardsplor set fra syd
Nr. 12	NV-kvadrant ardsplor set fra syd
Nr. 13	Arbejdsbillede
Nr. 14	Arbejdsbillede
Nr. 15	Arbejdsbillede
Nr. 16	Arbejdsbillede
Nr. 17	Arbejdsbillede
Nr. 18	Arbejdsbillede
Nr. 19	NØ-kvadrant ardsplor set fra øst
Nr. 20	NØ-kvadrant ardsplor set fra øst
Nr. 21	NØ-kvadrant ardsplor set fra vest
Nr. 22	NØ-kvadrant flintsegl set fra nord
Nr. 23	NØ-kvadrant flintsegl set fra nord
Nr. 24	NØ-kvadrant flintsegl set fra øst
Nr. 25	NØ-kvadrant flintsegl set fra øst
Nr. 26	NØ-kvadrant flintsegl set fra vest
Nr. 27	NØ-kvadrant flintsegl set fra vest
Nr. 28	Arbejdsfoto
Nr. 29	?
Nr. 30	A36 set fra øst
Nr. 31	A36 set fra øst
Nr. 32	A36 set fra syd
Nr. 33	A36 set fra syd
Nr. 34	A36 set fra vest
Nr. 35	A36 set fra vest
Nr. 36	A37 set fra øst

Dias 3

Nr. 1	A37 set fra øst henholdvis syd
Nr. 2	A37 set fra øst henholdvis syd
Nr. 3	A37 set fra øst henholdvis syd
Nr. 4	A37 set fra øst henholdvis syd
Nr. 5	A37 set med bronze <i>in situ</i>
Nr. 6	A37 set med bronze <i>in situ</i>
Nr. 7	A37 set med bronze <i>in situ</i>
Nr. 8	A37 set med bronze <i>in situ</i>
Nr. 9	A38 (vestlig del med kranium) set fra vest

- Nr. 10 A38 (vestlig del med kranium) set fra vest
Nr. 11 A38 (vestlig del med kranium) set fra vest
Nr. 12 A38 (vestlig del med kranium) set fra vest